

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

Defnydd Tir, Newid Defnydd Tir a Choedwigaeth: Sector Llwybr Allyriadau

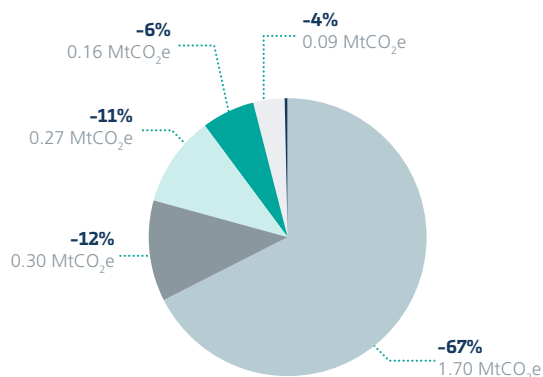
Defnydd Tir, Newid Defnydd Tir a Choedwigaeth: Sector Llwybr Allyriadau

Y sector Defnyddior Tir, Newid Defnydd Tir a Choedwigaeth (LULUCF) yw'r unig un ar hyn o bryd sydd â'r gallu i dynnu allyriadau o'r atmosffer.

Uchelgais

Mae'n hanfodol bod y sector yng Nghymru yn parhau i fod yn ddalfa net ar gyfer carbon yng Nghymru, er mwyn cyrraedd targedau byd-eang ar gyfer newid yn yr hinsawdd. Er mwyn gwneud hyn, dylid cynyddu'r storfa o garbon yn y biomas yn yr amgylchedd naturiol ac adeiledig, a bydd angen i faint y ddalfa gynyddu'n sylweddol, yn unol ag argymhelliad yr UKCCC.

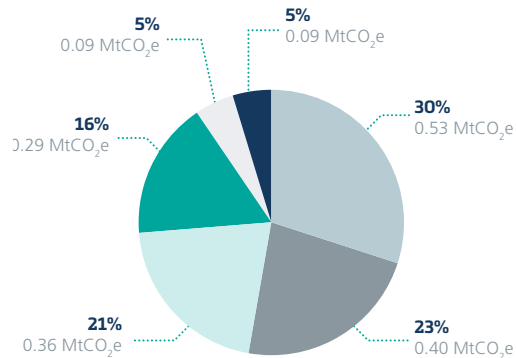
Felly, mae angen inni gynyddu faint o goetir rydym yn ei greu, a sicrhau bod y ffordd rydym yn rheoli ein priddoedd yn bodloni ein rhwymedigaeth statudol. Rydym yn cydnabod bod cyfleoedd ehangach ar gyfer storio carbon drwy ddiogelu a chynyddu storfeydd carbon mewn priddoedd a biomas.

- Tir coedwigoedd yn aros yn Dir coedwigoedd
- Troi Tir o dan gnydau yn Laswelltir
- Glaswelltir yn aros yn Laswelltir
- Cynaeafu Cynhyrchion Coed
- Troi Aneddiadau yn Laswelltir
- Troi Aneddiadau yn Dir o dan Gnydau

Dalffa cyfan (2016): -2.53 MtCO₂e

Graff yn dangos dalfeydd y sectorau LULUCF yn 2016¹

- Troi Glaswelltir yn Dir o dan gnydau
- Tir o dan gnydau yn aros yn Dir o dan gnydau
- Troi Glaswelltir yn Aneddiadau
- Aneddiadau yn aros yn Aneddiadau
- Troi Tir coedwigoedd yn Laswelltir
- Ffynonellau eraill LULUCF

Ffynhonnell cyfan (2016): 1.75 MtCO₂e

Graff yn dangos ffynonellau yn y sectorau LULUCF yn 2016²

1 Mae'r data allyriadau'n dod o'r **Rhestr o Nwyon Tŷ Gwydr ar gyfer Lloegr, yr Alban, Cymru a Gogledd Iwerddon:1990–2016** ac mae wedi'i alinio â sectorau'r UKCCC fel y'u disgrifir yn Atodiad 3

2 Mae'r data allyriadau'n dod o'r **Rhestr o Nwyon Tŷ Gwydr ar gyfer Lloegr, yr Alban, Cymru a Gogledd Iwerddon:1990–2016** ac mae wedi'i alinio â sectorau'r UKCCC fel y'u disgrifir yn Atodiad 3.

Beth yw ein nod?

Y targed allyriadau ar gyfer 2020

Er bod cryn ansicrwydd ynghylch adrodd yn y sectorau LULUCF o gymharu â sectorau eraill, rydym ni, ynghyd â'r UKCCC, yn credu y bydd y sector hwn yn darparu dalfa, ynghyd â'r gweithgareddau lliniaru a nodwyd yn y sectorau eraill, a fydd yn ein galluogi i fodloni'r gyllideb a chyflawni'r targedau cyffredinol ar gyfer Cyfrif Allyriadau Net Cymru.

Bydd y sectorau LULUCF yn parhau i ddarparu dalfa yn erbyn lefelau llinell sylfaen yn 2020.

Dyraniad y sectorau LULUCF ar gyfer Cyllideb Garbon 1

Ein nod yw y dylai'r sector hwn barhau i fod yn ddalfa. Rydym yn bwriadu gweithio gyda'r UKCCC i wella dulliau methodolegol a mesur ei gyfraniad yn fwy trwyadl.

Llwybr y sectorau LULUCF i 2030

Byddwn yn cynyddu dalfa'r sectorau LULUCF yng Nghymru yn sylweddol erbyn 2030 drwy wneud y canlynol:

- › cynyddu'r gorchudd coed; a
- › lleihau'r carbon a gollir o fawndiroedd ac adeiladu storfeydd carbon mewn biomas

Polisiau a Chynigion sy'n cyfrannu at ein cyllideb garbon (2016-20) a tuag at 2030'

Mae'r camau polisi yn y maes hwn yn canolbwyntio ar ddau faes cyffredinol, sef cynyddu'r gorchudd coed a diogelu a chynyddu storfeydd carbon. Byddwn yn cymryd camau priodol i sicrhau bod ein gweithgareddau creu coetir yn bodloni ein rhwymedigaeth statudol i leihau allyriadau carbon 80% o leiaf erbyn 2050. Mae creu coetir hefyd yn hanfodol i alluogi cynyddu cydnerthedd coetir sy'n bodoli eisoes, cynyddu amrywiaeth rhywogaethau coed ac adfer cynefinoedd agored. Mae coetiroedd hefyd yn cynnig manteision ehangach ar gyfer y gymdeithas, megis ategu dulliau naturiol ar gyfer Rheoli Llifogydd neu amsugno llygryddion o'r awyr, ar yr un pryd â chynnal y cyflenwad o gynhyrchion adnewyddadwy – gan gynnwys pren a ffeibr pren – i ddiwallu anghenion cymdeithas Cymru yn y dyfodol.

Yn ogystal â chynyddu'r gorchudd coed, mae angen inni hefyd ddiogelu a gwella'r storfeydd carbon yn ein priddoedd. Mae mawndiroedd i'w gweld ledled Cymru, ac mae eu haddasu neu eu diraddio'n gallu cael effaith negyddol ar eu gallu i ddarparu amrediad o wasanaethau ecosystem, yn bennaf eu gallu i amsugno a storio carbon.

Bydd y gostyngiadau i allyriadau sydd eu hangen i gyflawni Cyllideb Garbon 1 a'r targed ar gyfer 2020 yn cael eu cyflawni drwy'r polisiau a'r cynigion canlynol sy'n ymdrin â'r meysydd hynny.

Polisiau a Chynigion

Byddwn yn cynyddu gorchudd coed trwy

- › Gweithredu ein Polisi Adnoddau Naturiol
- › Strategaeth Coetiroedd i Gymru
- › Trwyddedau cwmpo
- › Ystad goetir Llywodraeth Cymru
- › Cynyddu plannu coed
- › Adnabod yr ardaloedd a ffefrir ar gyfer plannu coed

Byddwn yn lleihau colledion carbon o fawndiroedd ac yn adeiladu stociau carbon o fewn biomas drwy

- › Coetiroedd ar gyfer y Dyfodol
- › Polisi Cynllunio Cymru

Llesiant

Y blaenoriaethau a nodir yn y Polisi Adnoddau Naturiol yw'r ffyrdd allweddol y mae adnoddau naturiol Cymru yn cyfrannu at yr holl nodau llesiant. Mae coetiroedd yn darparu amrywiaeth o fanteision lluosog i gymdeithas. Cyn belled â'u bod yn cael eu rheoli'n ofalus ac yn gynaliadwy, maent yn darparu cysgod i dda byw, yn lleihau llygredd sŵn, yn arafu dyfroedd llifogydd ac yn gwella ansawdd aer, pridd a dŵr. Maent yn hafanau ar gyfer bioamrywiaeth ac yn darparu cyfoeth o gyfleoedd hamdden a ffordd o wella ein hiechyd a'n lles cyffredinol.

Yn ogystal, y cynhyrchion pren a nontimber o'n coetiroedd yn adnoddau adnewyddadwy allweddol sy'n cyfrannu at ffyniant i bawb. Mae arnom angen mwy ohonynt, i gynorthwyo cynaliadwydd ein diwydiannau a chyfrannu at economi fwy crwn.

Mae'r Offeryn Matrics Llesiant yn amlygu'r polisi yn cael effaith fawr ar yr holl nodau llesiant ond yn benodol uchel yn erbyn Cymru fwy cyfartal, iachach a gwydn.

